

MUSIC FOR CLARINET
BY 20TH-CENTURY
POLISH COMPOSERS

MARIUSZ BARSZCZ CLARINET
PIOTR SACIUK PIANO
JACEK MICHALAK ACCORDION

DUX

Recording Producers

- Jerzy BAUER** (*1936)
- 15 *Toccatina* na klarnet i fortepian | *Toccatina* for clarinet and piano (1967) 2:44
- Józef ŚWIDER** (1930-2014)
- 16 *Kaprys* na klarnet i fortepian | *Capriccio* for clarinet and piano (1962) 9:47
- Bronisław Kazimierz PRZYBYLSKI** (1941-2011)
- 17 *Saggio di sounare* na klarnet solo | *Saggio di sounare* for solo clarinet (1964) 2:52
- Andrzej DOBROWOLSKI** (1921-1990)
- 18 *Muzyka na taśmę magnetofonową i klarnet basowy solo*
Music for magnetic tape and solo bass clarinet (1980) 10:57
- Andrzej KRZANOWSKI** (1951-1990)
- Trifle* na akordeon i klarnet basowy | *Trifle* for accordion and bass clarinet (1983)
- 19 I 2:20
- 20 II 4:30
- Krzysztof KNITTEL** (*1947)
- 21 *Punkty/Linie* na klarnet, taśmy i diapozytywy | *Points/Lines* for clarinet, tapes and slides (1973) 12:04

Total time: 78:20

Mariusz BARSZCZ klarnet | clarinet

Piotr SACIUK fortepian | piano

Jacek MICHALAK akordeon | accordion

Polska muzyka klarnetowa XX w. 20th-Century Polish Music for Clarinet

Kazimierz SEROCKI (1922-1981)

- ① *Taniec* na klarnet i fortepian | *Dance* for clarinet and piano (1954) 2:14

Stefan KISIELEWSKI (1911-1991)

- ② *Intermezzo* na klarnet i fortepian | *Intermezzo* for clarinet and piano (1951) 3:07

Witold LUTOSŁAWSKI (1913-1994)

Preludia taneczne na klarnet i fortepian | *Dance preludes* for clarinet and piano (1954)

- ③ I *Allegro molto* 1:00
④ II *Andantino* 2:59
⑤ III *Allegro giocoso* 1:12
⑥ IV *Andante* 3:33
⑦ V *Allegro molto* 1:34

Krzysztof PENDERECKI (*1933)

Trzy miniatury na klarnet i fortepian | *Three miniatures* for clarinet and piano (1956)

- ⑧ I *Allegro* 1:02
⑨ II *Andante cantabile* 1:38
⑩ III *Allegro ma non troppo* 1:29

Piotr PERKOWSKI (1901-1990)

Sonata na klarnet i fortepian | *Sonata* for clarinet and piano (1954-1955)

- ⑪ I *Preludium* 2:10
⑫ II *Humoresque* 3:05
⑬ III *Aria* 3:21
⑭ IV *Finale* 4:18

Kazimierz SEROCKI (1922-1981):

Taniec na klarnet i fortepian (1954)

Gejzer energii mającej swoje źródło w żywiole oberka – klarnetowa wersja trzeciej części napisanej w 1954 roku dla Juliusza Pietrachowicza *Sonatiny* na puzon i fortepian. W przeciwieństwie do swego ‘blaszanego’ kolegi, jaśniej brzmiący i znający ludową kapelę klarnet nie ustaje w błyskotliwym dialogu z fortepianem, którego partia odznacza się ciekrymi, dysonansowymi harmoniami. Skrząca się dowcipem miniatura jest reminiscencją ludowego tańca, skrojona według sprawdzonych neoklasycznych zasad, mających w XX wieku bogatą tradycję, i to bez względu na panujący ustrój.

Z ludowego źródła czerpano zawsze. Jeśli szczerze i z potrzeby serca, to efekty były znakomite, jak w przypadku tego małego arcydzieła, ostatniego w dorobku kompozytora w bezpośredni sposób zainspirowanego polskim folklorem. Pośpiesznie rozwijające się frazy co chwila zaskakują, gdyż metrum trójdzielne łamane bywa z nagłą podziałem na dwa. Oj, trudno puścić się w tany do tej muzyki, trzeba prawdziwych mistrzów – także aby ją zagrać.

Stefan KISIELEWSKI (1911-1991):

Intermezzo na klarnet i fortepian (1951)

Zamiast stosować się do zalecanego przez socrealizm ludowego źródła inspiracji, zawsze przekorny

kompozytor proponuje bardziej uniwersalną, neoklasyczną materię, skrojoną według zasad wyniesionych z przedwojennych studiów u Kazimierza Sikorskiego. Korzystał z nich w trudnym czasie, dawały bowiem szansę wartościowej twórczości, jak w przypadku tej miniatury – porywającej słuchacza motorycznym pulsem i pikanterią, atrakcyjnym brzmieniem, a także jasnością ujęcia formalnego.

W *Intermezzu* Kisielewski nie daje słuchaczowi odetchnąć nawet na chwilę, a przy tym myli go tytułem, bo to raczej praca nieustannie do przodu toccata lub muzyczne *perpetuum mobile*.

Witold LUTOSŁAWSKI (1913-1994):

Preludia taneczne na klarnet i fortepian (1954)

Ukończona 21 grudnia 1954 roku suita miniatur uznawana jest za pożegnanie kompozytora z nurtem folklorystycznym. Premiera wersji oryginalnej przeznaczanej na klarnet i fortepian odbyła się 15 lutego 1955 roku w Warszawie z udziałem pianisty Sergiusza Nadgryzowskiego i klarnecisty Ludwika Kurkiewicza – znakomitego kameralisty, partnera wybitnych instrumentalistów i wokalistów tamtej epoki. Istnieją także autorskie wersje utworu na klarnet i orkiestrę kameralną oraz na dziesięć instrumentów z klarnetem w roli głównej.

Preludium znane było w baroku jako wprowadzenie. Kulturowane z upodobaniem przez romantyków, rozwijane także w XX wieku, oddawało przede

wszystkim nastroj chwili, było reminiscencją stanu duszy kompozytora, marzeniem lub wspomnieniem jakiegoś zdarzenia. Określając miniatury mianem tanecznych, Lutosławski w jasny sposób wskazuje na źródło inspiracji. Pierwsza (*Allegro molto*), trzecia (*Allegro giocoso*) i piąta (*Allegro molto*) do tańca odnoszą się wprost, mimo że wirować w ich takt nie sposób, także dlatego, że ich metrum zmienia się nagle z trójdzielnego na parzyste (2/4, 3/4, 4/4, 6/4). Kipią jednak energią, witalnością, zachwycają nadzwyczajnymi pomysłami metrycznymi, wymagającymi od wykonawców najwyższego kunsztu, aby się w tym wszystkim nie pogubić. Można wyobrazić sobie jakieś szalone wiejskie zabawy, gonitwy panien i ich adoratorów. Klarnet i fortepian oddają to w sposób symboliczny, bardzo wyrafinowany. Ustabilizowane metrycznie utwory: drugi (*Andantino* w metrum 9/8 i 6/8) i czwarty (*Andante* w metrum 6/8) stanowią przeciwwagę dla żywiołowych ogniw cyklu – są refleksyjne, pełne zadumy.

Krzysztof PENDERECKI (*1933):

***Trzy miniatury na klarnet i fortepian* (1956)**

Ostatni utwór Krzysztofa Pendereckiego powstały podczas studiów u Artura Malawskiego w Państwowym Wyższej Szkole Muzycznej w Krakowie. Jego mistrz nie stronił od folkloru jako źródła inspiracji i zapewne oczekiwał od podopiecznych biegłości w tym zakresie. Doskonaląc warsztat w oparciu

o wzorce neoklasyczne, młody kompozytor być może podświadomie wchodzi w konwencję, która w postaci bardziej wyrazistej obecna jest w prezentowanych na tej płycie utworach Serockiego i Lutosławskiego. Dotyczy to utworów skrajnych tryptyku – pełnych energii, o cechach ludycznych. Ogniu środkowe jest znacznie bardziej kolorystyczne, zapowiadające czas sonoryzmu. Premiera utworu odbyła się 7 listopada 1958 roku w Krakowie z udziałem Władysława Kosieradzkiego i Zbigniewa Jeżewskiego na koncercie Związku Kompozytorów Polskich.

Piotr PERKOWSKI (1901-1990):

***Sonata na klarnet i fortepian* (1954-1955)**

Najpoważniejszy w całym zestawie utworów, korzeniami tkwiący w przeszłości, skomponowany z solennym poczuciem odpowiedzialności za każdy motyw, temat, frazę, zdradzający solidne rzemiosło, wysokie loty autora w zakresie harmonii, kontrapunktu i formy.

Wszystko ma tu oparcie w sprawdzonych procedurach, jest bardzo przejrzyste, logiczne, nie próbuje słuchacza zwodzić, hipnotyzować metrycznymi sztuczkami, jak w przypadku *Preludium tanecznych* Lutosławskiego. Jeśli budzący skojarzenia z barokiem pierwszy temat ognia pierwszego (*Preludium*) podaje fortepian, to klarnet podchwytuje go w swoim pierwszym wejściu. Część ta jest wprowadzeniem do kapryśnej drugiej (*Humoresque*), z którą

konstruuje trzecia (*Aria*). W *Finale*, inaczej niż w części pierwszej, fortepian partneruje klarnetowi, nie starając się być instrumentem melodycznym; przywilej śpiewania, a raczej podśpiewywania, bo wiele tu także fraz motorycznych, pozostawia instrumentowi dętemu. Partytura wyszła spod pióra przedstawiciela sporej grupy polskich kompozytorów pielgrzymujących przed II wojną światową do stolicy Francji, by w maceczniku neoklasycyzmu budować solidny warsztat, przesiąkać francuską lekkością, dowcipem, umiejętnością spożytkowania tradycji w sposób pozostawiający wiele miejsca dla zabawy, dźwiękowej żonglerki. *Sonata klarnetowa* Perkowskiego powstała z inspiracji barokiem kręgu niemieckiego, a nie francuskiego. Czyżby kompozytor zapomniał, że w 1926 roku, mając 25 lat, ze Stanisławem Wiechowiczem i Feliksem Łabuńskim zakładał Stowarzyszenie Młodych Muzyków Polaków w Paryżu? Czy szalone młode lata zupełnie wywietrzały mu z głowy?

Jerzy BAUER (†1936):

Toccatina na klarnet i fortepian (1967)

Krótką, lapidarną, błyskotliwą, pozbawioną zadęcia znanego z wielkich toccat mistrzów baroku miniatura powstała w 1967 roku. Premiera odbyła się w 1969 roku podczas Łódzkiej Wiosny Artystycznej z udziałem Zdzisława Kulaka i Rajmunda Ambroziaka. Efektowny początek recitalu, lub znakomity bis.

Józef ŚWIDER (1930-2014):

Kapryś na klarnet i fortepian (1962)

Skromnie nazwał swój utwór związany ze Śląskiem kompozytor, a to przecież więcej niż kapryś, który u romantyków bywał realizacją jednego wyrazistego pomysłu. Tutaj fragmenty refleksyjne przeplatają się w ciągłej narracji z żywzszymi, czy wręcz pełnymi wigoru. Po pełnym zadumy *Lento: Tempo rubato e capriccioso* następuje ruchliwe w partiach obu instrumentów *Vivo*, a po nim centralnie usytuowane, poważne *Adagio – lugubre*. Zgodnie z zasadą symetrii zaraz potem pojawia się fragment *Più vivo*, wreszcie zamykający formę, nawiązujący charakterem do pierwszego ostatni: *Lento: Tempo I*.

Utwór zadedykowany został Andrzejowi Janickiemu, znakomitemu klarneckićsiemu związanemu z Wielką Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia oraz Akademią Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

Bronisław Kazimierz PRZYBYLSKI (1941-2011):

Saggio di suonare na klarnet solo (1964)

Być sam na sam z materią muzyczną przeznaczoną na solowo potraktowany instrument melodyczny zawsze jest wyzwaniem zarówno dla kompozytora, jak i wykonawcy. Co zrobić, żeby nie był to jedynie katalog możliwości technicznych, brzmieniowych i ekspresyjnych instrumentu? Związany z Łodzią

kompozytor receptę najwyraźniej poznał, gdyż bez problemu wciągani jesteśmy w narrację klarnetowej miniaturowej od jej refleksyjnego początku do wirtuozowskiego, błyskotliwego zakończenia.

Andrzej DOBROWOLSKI (1921-1990):

***Muzyka na taśmę magnetofonową
i klarnet basowy solo* (1980)**

Rozpoczyna się tajemniczo, zagadkowo, wolniej-
szymi niż rytm zdrowo bijącego serca, głuchymi,
bardzo miarowymi, wygenerowanymi elektronicz-
nie uderzeniami, przygotowującymi wejście klarnetu
w wysokim rejestrze – mocno postawione, prowoku-
jące przenikliwą, jasną barwą. Ten krzyk instrumentu
solowego, a po nim, teraz w odwrotnej kolejności,
regularny puls dźwięków taśmy wróć później, by
zmierzać do zamknięcia utworu. W środkowym
fragmencie dźwięki klarnetu i taśmy będą się badać,
słuchać wzajemnie, dopowiadać, coraz bardziej
przyśpieszać narrację. Utwór powstał w 1980 roku
z myślą o Harrym Sparnaayu w Institut für Elektro-
nische Musik należącym do Hochschule für Musik
und darstellende Kunst w Grazu, gdzie kompozytor
wykładał od 1976 roku.

W Polsce wykonany został po raz pierwszy
z udziałem znakomitego klarncisty w 1985 roku na
Warszawskiej Jesieni. Andrzej Dobrowolski był jedną
z legendarnych postaci związanych ze Studiem Eks-
perymentalnym Polskiego Radia w pierwszych

kilkunastu latach działalności. Powstała poza grani-
cami Polski *Muzyka na taśmę i klarnet basowy* należy na
najmniej znanych utworów w jego dorobku.

Andrzej KRZANOWSKI (1951-1990):
***Trifle na akordeon i klarnet basowy* (1983)**

Rok 1983 nie napawał w Polsce szczególnym opty-
mizmem i może dlatego powstały wówczas utwór
Andrzeja Krzanowskiego odczytywać można jako
wyraz wewnętrznego zniechęcenia. Kompozytor
miał już na swoim koncie sporo sukcesów zarówno
w Polsce, jak i za granicą. Kilka lat wcześniej debiu-
tował razem z innymi reprezentantami pokolenia,
które dało o sobie znać podczas organizowanych
w Stalowej Woli festiwalu „Młodzi Muzycy Młodemu
Miastu”. Sam był świetnym akordeonistą; stworzył
na swój ulubiony instrument przebogata kolekcję
utworów, z których wiele jest prawdziwymi perłami
w repertuarze akordeonistów.

Utwór napisany został dla holenderskiej akorde-
onistki Astrid in't Veld i z jej udziałem w 1985 roku
doszło do premiery w Rockanje w Holandii. Partię
instrumentu dętego wykonał Henri Bok. O obliczu
części pierwszej decyduje snująca się tajemniczymi
meandrami melodia grana przez klarnet na tle quasi
elektronicznej, bardzo oszczędnej partii akordeonu.
Dwa razy dłuższą część drugą z nie mniejszą powścią-
gliwością otwiera akordeon, do którego dołącza
klarnet, aby jedynie dobarwić strukturę i w takim

wyciszonym dialogu pozostać już do końca. Angielski tytuł, określający coś drobnego, mało znaczącego, w kompozycji Andrzeja Krzanowskiego znajduje odzwierciedlenie w skrajnie ascetycznym wykorzystaniu możliwości wyrazowych obu instrumentów.

śpiewu ptaków, w który wkraczają brzmienia wygenerowane elektronicznie. Potem dialog z warstwą elektroniczną rozpoczyna klarnet. Muzyka staje się coraz bardziej wyrazista, z jednej strony niepokojąca, z drugiej żartobliwa, groteskowa.

Marek Zwyrzykowski

Krzysztof KNITTEL (*1947):

Punkty/Linie na klarnet, taśmy i diapozytywy (1973)

Utwór reprezentuje najwcześniejszy okres twórczości kompozytora, grupę dzieł powstałych w pierwszej połowie lat 70. XX wieku, zapoczątkowujących rozwijaną konsekwentnie w następnych dekadach przygodę z medium elektronicznym. Zrealizowaną w Studiu Eksperymentalnym Polskiego Radia przy udziale Bohdana Mazurka warstwę elektroniczną tworzą trzy plany, trzy taśmy powstałe w oparciu o odmienne założenia technologiczne. Kompozytor wyjaśnia, że pierwsza z nich korzysta z uzyskanych z generatora tonów prostych, druga bazuje na modyfikowanych wysokościowo i dynamicznie według wykresów graficznych 48 tonach sinusowych, trzecia powstała w oparciu o czysto intuicyjne przetwarzanie nagranych efektów szmerowych klarnetu. Premiera dzieła odbyła się 23 kwietnia 1974 roku w Warszawie na koncercie grupy KEW, którą tworzyli Krzysztof Knittel, Elżbieta Sikora i Wojciech Michniewski. W 1975 roku kompozycją tą Krzysztof Knittel zadebiutował na Warszawskiej Jesieni. Partię solową zagrał Paweł Pacanowski. Utwór rozpoczyna się niewinnie, od

Kazimierz SEROCKI (1922-1981):
***Dance for clarinet and piano* (1954)**

A powerhouse of energy that has its roots in an exuberant 'oberek' – this seems to be a fitting description of the clarinet version of the third movement of the Sonatina for trombone and piano, written in 1954 for Juliusz Pietrachowicz. In contrast to its 'brass' colleague, however, the clarinet, an instrument which has a brighter sound and is no stranger to a folk band, is in a constantly dazzling dialogue with the piano, whose part is characterised by tart, dissonant harmonies. Ripe with humour, this is a miniature reminiscent of a folk dance, tailored according to well-tested neo-classical principles, which had their rich tradition in 20th-century music, irrespective of the political system at a given time.

Composers have always looked to folk music for their inspiration. If they do it out of a genuine, heartfelt need, the results are excellent. This is the case with Serocki's little masterpiece, the composer's last work directly inspired by Polish folklore. Every now and then the listener is taken by surprise by fast developing phrases, in which the triple metre suddenly break into duple metre. It's difficult to dance to this music. It also calls for a true master to perform it.

Stefan KISIELEWSKI (1911-1991):
***Intermezzo for clarinet and piano* (1951)**

Instead of using folk music as inspiration, in line with the dogma of socialist realism, the ever-contrary Kisielewski came up with a more universal, neo-classical idiom, following the conventions adopted during his pre-war studies with Kazimierz Sikorski. He made use of them at the difficult period of the early 1950s because they offered a chance to write music of high quality. The Intermezzo is a good example, intriguing listeners with its motoric drive, piquancy, attractive sound and formal clarity. Kisielewski does not allow listeners even a moment's rest. Furthermore, the title is deceptive as the piece is rather a forward-moving toccata or musical *perpetuum mobile* than an intermezzo.

Witold LUTOSŁAWSKI (1913-1994):
***Dance preludes for clarinet and piano* (1954)**

This suite of miniatures, completed on 21 December 1954, is regarded as the composer's farewell to folk-inspired trends. The work's original version, for clarinet and piano, was premiered on 15 February 1955 in Warsaw by Sergiusz Nadgryzowski (piano) and Ludwik Kurkiewicz (clarinet). The latter enjoyed a high reputation as an excellent chamber musician who partnered many outstanding instrumentalists and vocalists of the time. The composer also arranged

the piece for clarinet and chamber orchestra and for nine instruments with the clarinet assigned the main part.

In the Baroque period, the prelude was known as an introduction. Fondly cultivated by the Romantics, it was developed in the twentieth century as a piece which communicated first and foremost the emotions of the moment, being a reminiscence of the state of the composer's soul, a dream or recollection of an event. By describing his miniatures as 'dance' preludes, Lutosławski left no doubt as to his source of inspiration. The first (*Allegro molto*), third (*Allegro giocoso*) and fifth miniature (*Allegro molto*) directly refer to the dance, even though it is hardly possible to start dancing given their metre and the fact that it suddenly switches from triple to duple (2/4, 3/4, 4/4, 6/4). Yet, they all burst with energy and vitality and delight listeners with extraordinary metro-rhythmic ideas which call for skills of the highest calibre from the performers. One can conjure here a vision of frantic country pageantry with the girls chased by their admirers. The clarinet and piano communicate such an image in a symbolic, very refined way. The metrically stable miniatures – the second (*Andantino* in 9/8 and 6/8) and the fourth (*Andante* in 6/8), with their mood of reflection and reverie – constitute a counterbalance to the vivacious parts of the cycle.

Krzysztof PENDERECKI (†1933):
Three miniatures for clarinet and piano (1956)

This is Penderecki's last work written during his studies with Artur Malawski at the State Higher School of Music in Kraków. Malawski did not shun folk inspirations in his music and most probably expected his students to be well-versed in this field. While perfecting his skills on the basis of neo-classical patterns, the young Penderecki, perhaps subconsciously, adopted a convention which in a more distinct shape is present in the works by Serocki and Lutosławski featured on this CD. This is true of the outer movements of the triptych which are energetic and playful. The middle part is far more colouristic, a harbinger of the sonoristic period. The work was premiered on 7 November 1958 in Kraków, at a concert of the Polish Composers' Union, with Władysław Kosieradzki and Zbigniew Jeżewski as the soloists.

Piotr PERKOWSKI (1901-1990):
Sonata for clarinet and piano (1954-1955)

Rooted in the past, this is the most serious piece on this CD, written with a solemn sense of responsibility for every motif, theme and phrase, exhibiting solid craftsmanship and the composer's developed skills in harmony, counterpoint and form.

All this is anchored in well-tested procedures and is therefore lucid and logical, without any attempt

to hypnotise listeners with metro-rhythmic devices, as was the case with Lutosławski's *Dance Preludes*. While the first theme of the first movement (*Prelude*), which evokes associations with the Baroque, is introduced by the piano, the clarinet takes it up on its first entry. The *Prelude* is an introduction to the capricious second movement (*Humoresque*), which is in contrast to the third (*Aria*). In the *Finale*, unlike in the first movement, it is the piano which takes a supportive role. It is not trying to be a melodic instrument, leaving the privilege of 'singing' to the wind instrument.

The score came from the hand of a representative of a sizeable group of Polish composers who prior to World War Two made pilgrimages to the French capital, in order to build a solid craftsmanship in that bastion of neo-classicism, to soak in French lightness, wit and the ability to draw on tradition in a way that much room was left for fun and conjuring with sound. However, in composing his Sonata for clarinet and piano, Perkowski was inspired by German rather than French Baroque traditions. Could he have forgotten that in 1926, at the age of 25, he was a co-founder, together with Stanisław Wiechowicz and Feliks Łabuński, of the Association of Young Polish Musicians in Paris? Did the wild years of his youth go completely out of his head?

Jerzy BAUER (*1936):

Toccata for clarinet and piano (1967)

Written in 1967, this short, succinct and brilliant miniature, has no trace of the pomp that is a hallmark of the great toccatas by the masters of Baroque music. The piece was premiered in 1969, by Zdzisław Kulak and Rajmund Ambroziak, during the Artistic Spring in Łódź. It is a spectacular opening piece for a recital or an excellent encore.

Józef ŚWIDER (1930-2014):

Capriccio for clarinet and piano (1962)

Even though given a modest title, the piece is more than a capriccio, which for Romantic composers was usually an exploration of a single, distinct idea. Here, the meditative sections are interwoven in a constant narration with more lively, vigorous fragments. After *Lento: Tempo rubato e capriccioso*, with its atmosphere of reverie, come *Vivo*, with lively parts for both instruments, and the central *Adagio – lugubre*, solemn in character. In line with the principle of symmetry, they are instantly followed by *Più vivo*, and the final *Lento: Tempo I*, which refers in its character to the opening section.

The piece was dedicated to Andrzej Janicki, an excellent clarinetist who was associated with the Great Polish Radio Symphony Orchestra in Katowice and the city's Karol Szymanowski Music Academy.

Bronisław Kazimierz PRZYBYLSKI (1941-2011):
Saggio di sounare for solo clarinet (1964)

To confront the musical matter for a solo melodic instrument is always a challenge for both the composer and performer. What should be done to ensure that the piece is not merely a catalogue of the instrument's capabilities relating to technique, sound and expression? Przybylski clearly had a good recipe because the piece draws listeners into the narration of the miniature, from its meditative beginning to a virtuoso, spectacular conclusion.

Andrzej DOBROWOLSKI (1921-1990):
Music for magnetic tape and solo bass clarinet (1980)

The work begins in a mysterious way, with electronically-generated pulses, hollow, very regular, slower than a healthy man's heartbeat. This is the preparation for the entry of the clarinet in high register, forthright and somewhat provocative in its penetrating, bright timbre. This outburst of the solo instrument, followed, this time in a reverse order, by the regular pulse of tape sounds, will return later on, towards the end of the piece. In the central section the sounds of the clarinet and tape examine and listen to one another, gradually accelerating the narrative pace.

Dobrowolski penned the composition in 1980 at the Institut für Elektronische Musik of the Hochschule für Musik und darstellende Kunst in Graz,

where he lectured from 1976. He wrote it for the excellent clarinetist Harry Sparnaay, who was also the soloist at the work's Polish premiere during the Warsaw Autumn Festival in 1985.

Andrzej Dobrowolski was among the legendary figures working closely with the Experimental Studio of Polish Radio in the first fifteen years or so of its existence. *Music for magnetic tape and solo bass clarinet* (1980) belongs to his lesser known compositions.

Andrzej KRZANOWSKI (1951-1990):
Trifle for accordion and bass clarinet (1983)

The year 1983 hardly inspired optimism in Poland and this is perhaps why Krzanowski's piece from that time can be interpreted as a reflection of his inner paralysis. He already had to his credit numerous successes in Poland and abroad. Several years earlier he made his debut alongside other representatives of his generation, capturing public attention during the 'Young Musicians for a Young City' festivals in Stalowa Wola. An excellent accordionist himself, he wrote many pieces for his beloved instrument, many of which are true gems in the accordion repertoire.

Trifle for accordion and bass clarinet was written for the Dutch accordionist Astrid in't Veld, who gave its premiere in Rockanje, the Netherlands, in 1985. The bass clarinet part was performed by Henri Bok. The first section of the piece is notable for

a mysteriously meandering melody performed by the clarinet against a backdrop of a quasi-electronic, very frugal accordion part. The second section, twice as long as the first, is opened, in a no less restrained manner, by the accordion, soon joined by the clarinet, solely to add some colour to the structure of the piece and remain in a subdued dialogue with the accordion till the end. The English title, suggesting something small and of little significance, finds its reflection in the composer's extremely austere use of the expressive capabilities of both instruments.

Krzysztof KNITTEL (*1947):

Points/Lines for clarinet, tapes and slides (1973)

The work represents the earliest period in Knittel's career and is among a group of compositions which mark the beginning of his adventure with the electronic medium, that would be consistently developed in later decades. The electronic layer of the piece, realised at the Experimental Studio of Polish Radio with assistance from Bohdan Mazurek, is made up of three planes, of three tapes created on the basis of different technological principles. In the composer's own words, the first of them uses simple tones created by the generator, the second is based on 48 pure tones modified in terms of pitch and dynamics according to graphic charts, whereas the third was created on the basis of purely intuitive transformation of rustle effects pre-recorded on the clarinet.

The work had its premiere on 23 April 1974 in Warsaw at a concert of the KEW group of composers, which was formed by Krzysztof Knittel, Elżbieta Sikora and Wojciech Michniewski. In 1975 it was performed at the Warsaw Autumn Festival, marking Knittel's debut at the event. The solo part was performed by Paweł Pacanowski. The piece begins innocently, with the singing of birds. Then comes an entry of electronically-generated sounds, after which the clarinet begins a dialogue with the electronic layer. The music becomes ever more distinctive, disturbing on the one hand and jocular and grotesque on the other.

Marek Zwyrzykowski

Mariusz BARSZCZ – instrumentalista-klarnecista, pedagog, ur. w 1971 roku w Kielcach. Ukończył Państwową Szkołę Muzyczną w Kielcach w klasie klarnetu Piotra Niećko, a następnie Akademię Muzyczną w Łodzi u Ryszarda Ryczela. Dyplom z wyróżnieniem uzyskał w roku 1996. W latach 1994-2000 doskonalił swoje umiejętności u Alojzego Szulca w Warszawie. Stypendysta Ministra Kultury i Sztuki (1994/1995). W 2007 roku ukończył Studia Podyplomowe z zakresu „Menadżer Kultury” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Uczestnik Międzynarodowych Kursów Klarnetowych m.in. w Jastrzębiu Zdroju (2005) oraz Warszawie w 2011 roku na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina, gdzie pogłębiał swoją wiedzę i umiejętności pod kierunkiem Florenta Héau. W 2012 roku uzyskał tytuł doktora sztuk muzycznych w zakresie gry na klarnecie w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi.

Zdobywca I Nagrody i Grand Prix Ogólnopolskiego Festiwalu Klarnetowego w Piotrkowie Trybunalskim w kategorii Klarnetowych Zespołów Kameralnych, a także wyróżnienia w kategorii Solistów (1995). Uhonorowany przez Prezydenta RP Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę (2011). Wielokrotnie występował na Krajowych i Międzynarodowych Festiwalach Muzycznych: Jeunesses Musicales, Świętokrzyskim Festiwalu Muzycznym, wielu edycjach Międzynarodowego Festiwalu im. Krystyny Jamróz w Busku-Zdroju, 25 Festiwalu Muzyki Współczesnej „Musica Polonica Nova” we Wrocławiu, Warszawskich Festiwalach Citarowych, Łódzkim Festiwalu Kolory Polski 2012.

W swoim dorobku artystycznym posiada wiele nagrań płytowych oraz audycji dla Polskiego Radia i Telewizji.

Jest członkiem Świętokrzyskiego Kwintetu Dętego, Kieleckiego Trio, kameralnej formacji Animato – specjalizującej się w wykonawstwie muzyki salonowej. Od 2008 roku współtworzy zespół Alla Vienna, z którym koncertując w kraju i za granicą realizuje różnorodne projekty muzyczne wykonując muzykę różnych epok, stylów i gatunków w sposób nowatorski i niepowtarzalny. Z akordeonistą – Jackiem Michałakiem stworzył formację Brillante Duo stale poszukującą nowych, ciekawych brzmień na gruncie muzyki kameralnej. Od 1996 roku jest związany jako muzyk solista z Orkiestrą Filharmonii Świętokrzyskiej im. O. Kolberga w Kielcach.

Przez kilka kadencji zasiadał w Radzie Orkiestry. Z tym zespołem uczestniczył w wielu tournées zagranicznych. Koncertował m.in. w krajach Beneluxu, Szwecji, Danii, Niemczech, Francji. W latach 2004-2006 wraz z Filharmonią Świętokrzyską współpracował, nagrywał i koncertował z Piotrem Rubikiem wykonując jego najpopularniejsze oratoria: *Golgota Świętokrzyska*, *Tu es Petrus*, *Psalterz Wrześniowy*. Dwa z nich zdobyły tytuł Platynowej Płyty. Od 1994 roku pracuje w Państwowej Szkole Muzycznej im. L. Różyckiego w Kielcach, w której prowadzi działalność pedagogiczną ucząc gry na klarnecie. Wielokrotnie nagradzany za osiągnięcia dydaktyczne w pracy z młodzieżą.

Od października 2012 roku jako adiunkt prowadzi klasę klarnetu w swojej macierzystej uczelni w Łodzi

oraz wykład monograficzny z zakresu metodyki nauczania gry na instrumentach dętych drewnianych.

Więcej informacji można znaleźć na stronach:
www.duo.art.pl i www.allavienna.pl

Mariusz BARSZCZ, clarinetist and teacher, was born in Kielce in 1971. He studied with Piotr Niecko at the State Music School in his native town and with Ryszard Ryczel at the Music Academy in Łódź, from which he graduated with distinction in 1996. In 1994-2000 he developed his skills with Alojzy Szulc in Warsaw. He held a grant from the Minister of Culture and Art (1994/1995). In 2007 he completed postgraduate studies in arts management at the Warsaw School of Economics. He participated in the International Clarinet Courses in Jastrzębie Zdrój (2005) and at the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw in 2011, where he studied under the guidance of Florent Héau. In 2012 he gained a doctorate in music from the Grażyna and Kiejstut Bacewicz Academy of Music in Łódź.

He won First Prize and the Grand Prix at the National Clarinet Festival in Piotrków Trybunalski (the category of clarinet chamber ensembles) and an honourable mention in the soloists' category (1995). His honours also include the Bronze Medal for Long Service from the President of Poland (2011). He has performed at numerous national and international festivals including those organized by Jeunesses Musicales, the Świętokrzyski Music Festival in Kielce, the Krystyna Jamroz International Music Festival in Busko-Zdrój, the 25th 'Musica Polonica Nova' Festival

in Wrocław, Warsaw Guitar Meetings and the 'Kolory Polski' (Colours of Poland) in 2012. He has made many CD, radio and television recordings.

He is a member of the Świętokrzyski Wind Quintet, the Kielce Trio, the Animato chamber ensemble (specializing in the performance of salon music, Alla Vienna (which performs music of various periods, styles and genres in an innovative way), and Brilliante Duo (with the accordionist Jacek Michalak, exploring new, interesting sounds in chamber music). Since 1996 he has been a soloist of the Oskar Kolberg Symphony Orchestra in Kielce, where he served as a member of the board for several terms.

He has taken part in the orchestra's tours of the Benelux countries, Sweden, Denmark, Germany and France. In 2004-2006, together with the Oskar Kolberg Symphony Orchestra in Kielce, he worked closely with the composer Piotr Rubik in the performances and recordings of his popular oratorios: *Colgota Świętokrzyska*, *Tu es Petrus*, *Psalterz Wrześniowy*, two of which have received the Platinum Disc title.

He also pursues a teaching career as a member of faculty of the Ludomir Różycki State Music School in Kielce (since 1994) and of the Music Academy in Łódź, where since 2012 he has been in charge of a clarinet class and has lectured on the methodology of teaching wind instruments performance. He has received many awards for his achievements in teaching.

For more information visit:
www.duo.art.pl and www.allavienna.pl

Piotr SACIUK od 1978 roku związany z Akademią Muzyczną w Łodzi, gdzie studiował w klasie fortepianu u profesora Zbigniewa Lasockiego. W 1976 roku ukończył mistrzowski kurs w Accademia Musicale Chigiana w Sienie (Włochy) u profesora Guido Agostiego. Studia Muzyczne w Łódzkiej Akademii ukończył z wyróżnieniem w 1983 roku.

Był stypendystą Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) w Hanowerze u prof. Karla Heinza Kämmerlinga. Obecnie jest pedagogiem, solistą i kameralistą w swojej macierzystej uczelni, na której w 1992 roku uzyskał tytuł doktora w zakresie fortepianu solowego. Koncertuje w kraju i zagranicą (Niemcy, Holandia, Ukraina), często występując

ze swoim ojcem, światowej sławy basem Andrzejem Saciukiem.

Dwukrotnie nagrodzony przez JM Rektora Akademii Muzycznej w Łodzi za wybitny poziom artystyczny i szczególne zaangażowanie w pracy pedagogicznej. Od kilku lat współpracuje z Chórem Juvenales Cantore Lodziensis.

Piotr SACIUK studied piano performance with Zbigniew Lasocki at the Music Academy in Łódź and has been associated with his alma mater since 1978. In 1976 he completed a mastercourse class given by Guido Agosti at the Accademia Musicale Chigiana in Siena. He gained an honours diploma from the Music Academy in Łódź in 1983. He held a grant from the Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) to study with Karl Heinz Kämmerling in Hanover. He is now a faculty member, soloist and chamber musician at his alma mater, from which he received a doctorate in piano performance in 1992. He performs regularly in Poland and abroad (Germany, Holland, Ukraine), often appearing with his father, the renowned bass singer Andrzej Saciuki.

He twice received the award of the Rector of the Music Academy in Łódź for outstanding artistic standards and achievements in teaching. He has been working closely with the Choir Juvenales Cantore Lodziensis for several years.

Jacek MICHALAK – muzyk-akordeonista, producent muzyczny, menadżer kultury. Jest absolwentem Akademii Muzycznej w Łodzi. Studiował na wydziale instrumentalnym w specjalności – akordeon pod kierunkiem prof. Jerzego Mądrowskiego i prof. Bogdana Dowlasza. Dyplom z najwyższą lokatą otrzymał w roku 1996. Specjalizuje się w wykonawstwie muzyki współczesnej, nie stroni jednak od innych gatunków muzycznych. Szczególne znaczenie przypisuje muzyce kameralnej. Ma za sobą liczne nagrania dla potrzeb radia, telewizji i filmu. Jest członkiem zespołu teatralnego pn. „Teatr na Wagance”. Wraz z działalnością koncertową zajmuje się również animacją kultury, m.in. jako członek Rady Artystycznej Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Sakralnej „Gaude Mater” w Częstochowie i Ogólnopolskiego Turnieju Chórów „Legnica Cantat”. W roku 2009 został dyrektorem Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Beli Bartóka dla Dzieci i Młodzieży w Warszawie. Jest także zapraszany, jako juror do wielu konkursów i przeglądów muzycznych w całym kraju. W roku 2003 został Honorowym Obywatелеm Miasta Półczyn-Zdrój.

Jacek MICHALAK – accordionist, music producer and arts manager – graduated from the Music Academy in Łódź, where he studied accordion with Jerzy Mądrowski and Bogdan Dowlasz, gaining an honours diploma in 1996. Even though he specializes in the performance of contemporary music, he does not shun other genres, having a special affinity for

chamber music. He has made numerous recordings for radio, television and film. He is a member of the theatrical group 'Teatr na Wagance'. He is also active as a cultural animateur, as a member of the Artistic Council of the 'Gaude Mater' International Festival of Sacred Music in Częstochowa and the 'Legnica Cantat' National Choral Tournament. In 2009 he took up the

post of director of the Bela Bartók International Competition for Young Pianists in Warsaw. He is regularly invited to sit on the juries of music competitions across Poland. In 2003 he received the honorary citizenship of the town of Połczyn-Zdrój.

Polska muzyka klarnetowa XX w. 20th-Century Polish Music for Clarinet

**Kazimierz Serocki
Stefan Kisielewski
Witold Lutosławski
Krzysztof Penderecki
Piotr Perkowski
Jerzy Bauer
Józef Świder**

**Bronisław Kazimierz Przybylski
Andrzej Dobrowolski
Andrzej Krzanowski
Krzysztof Knittel**

Mariusz Barszcz klarnet | clarinet

Piotr Saciuk fortepian | piano

Jacek Michałak akordeon | accordion

DUX 1258, 2015

Nagrania zrealizowano w Sali Koncertowej Pałacu Karola Poznańskiego – obecnie Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi w latach 2010-2011.

Recorded in the Concert Hall of the Karol Poznański Palace, now the Grażyna and Kiejstut Bacewicz Music Academy in Łódź.

KRZYSZTOF SZTEKMILER

Realizacja i reżyseria nagrania, montaż cyfrowy i mastering | Recording supervision & sound engineering, mastering

ARKADIUSZ JANOWSKI

Fotografia na okładce | Cover photo

MICHAŁ KUBICKI

Tłumaczenia | Translations

AGNIESZKA ZAKRZEWSKA

Projekt okładki | Cover design

RAFAŁ DYMERSKI

Skład | Page layout

DUX Recording Producers, Morskie Oko 2, 02-511 Warsaw, Poland e-mail: dux@dux.pl

POLSKA MUZYKA KLARNETOWA XX W.
20TH-CENTURY POLISH MUSIC FOR CLARINET

- 1 Kazimierz **SEROCKI** (1922-1981)
Taniec na klarnet i fortepian | *Dance* for clarinet and piano (1954) 2:14
- Stefan **KISIELEWSKI** (1911-1991)
2 *Intermezzo* na klarnet i fortepian | *Intermezzo* for clarinet and piano (1951) 3:07
- Witold **LUTOSŁAWSKI** (1913-1994)
3-7 *Preludia taneczne* na klarnet i fortepian | *Dance preludes* for clarinet and piano (1954) 10:18
- Krzysztof **PENDERECKI** (*1933)
8-10 *Trzy miniatury* na klarnet i fortepian | *Three miniatures* for clarinet and piano (1956) 4:09
- Piotr **PERKOWSKI** (1901-1990)
11-14 *Sonata* na klarnet i fortepian | *Sonata* for clarinet and piano (1954-1955) 12:54
- Jerzy **BAUER** (*1936)
15 *Toccatina* na klarnet i fortepian | *Toccatina* for clarinet and piano (1967) 2:44
- Józef **ŚWIDER** (1930-2014)
16 *Kaprys* na klarnet i fortepian | *Capriccio* for clarinet and piano (1962) 9:47
- Bronisław Kazimierz **PRZYBYLSKI** (1941-2011)
17 *Saggio di sounare* na klarnet solo | *Saggio di sounare* for solo clarinet (1964) 2:52
- Andrzej **DOBROWOLSKI** (1921-1990)
18 *Muzyka na taśmę magnetofonową i klarnet basowy solo*
Music for magnetic tape and solo bass clarinet (1980) 10:57
- Andrzej **KRZANOWSKI** (1951-1990)
19-20 *Trifle* na akordeon i klarnet basowy | *Trifle* for accordion and bass clarinet (1983) 6:50
- Krzysztof **KNITTEL** (*1947)
21 *Punkty/Linie* na klarnet, taśmy i diapozytywy | *Points/Lines* for clarinet, tapes and slides (1973) 12:04
- Mariusz Barszcz klarnet | clarinet
Piotr Saciuk fortepian | piano
Jacek Michalak akordeon | accordion

Total time: 78:20

ENGLISH
POLSKI

DUX 1258